Motto:
Stává se, že lidé se nechávají uhranout záhadným ovzduším /jako mimo jiné mívají sny/; a soudím, že dílo může dráždit, aniž by bylo chápáno, že může přitahovat, aniž bychom ho podrobovali devítkové zkoušce a ověřovali je zlatým číslem.
Jean Cocteau

Vyprávěj mi nějaký příběh.
Veselý nebo smutný?
Co nejveselejší můžeš!
Byl jednou jeden hřbitov ...
William Shakespeare

Letní noc zešílela úplňkem. Černé stíny mladých smrků zhoustly tichem a smetanová mlha crčící z mechu se rozlévala palouky, takže lesem místo těla putovala jen osvatozářená busta kteréhosi z pradávných bratrů Ahasverových. Na takovém místě a v takovém čase lze zešílet, v jediném okamžiku prožít štěstí i zoufalství, zázrak či hrůzu, potkat lásku i smrt, minulost, budoucnost nebo sebe sama. Uprostřed mlhou zaváté mýtiny ze zborcených zdí do stříbřité noci křičela hrůzou z osamění okna plná prázdnoty.
Zastavil se ??
?? čas, kdy svět zavoní smírem, jen stromy a oblaka promlouvají o dálkách, odkud přilétá vítr, nad hlavama nám praská krev, jako by soumrakem obcházeli dobří duchové ?? to by mě zajímalo, co dělají, když zrovna nepraskajou trámama, a jestli se jako my musí ráno mýt ve studené vodě ?? spíš v teplé, protože jsou skovaní a budíjou se až navečer ??kdy se lidem otvírají srdce, proto po večeři chodíme na stráň za chalupu, kluci nám položí šešulky na klín, ležíme ve vůni bylinek a jehličí, díváme se nebi do hvězdných očí, natáhnu ruku ?? po Magdaleně, dotýkáme se konečky prstů, kterými protékají praménky naší lásky, až se proudy vyrovnají,vezmeme synáčky do náručí a uložíme je ?? aniž by se probudili, odstrojíme jeden druhého, žilami zatepou kopýtka divokých hříbat a potom bezhlesně, protože slova už dávno nepotřebujeme, si před usnutím vyprávíme o zítřku ?? po probuzení se dívám vzhůru do zčernalého trámoví, které tesal praděd, a poslouchám dech mé rodiny i dávných předků, až první ptačí zavrnění začne odbarvovat čerň noci do fialova a tmavomodra až na tyrkys rána, to je čas vstát, zatáhnu Magdalenu za zrzavý pramínek, ležící přes čelo jako červánek ?? přistavím na plotnu plecháč kávy a poslouchám Jakuba řičíčího na dvoře pod proudem ledové vody, ani se neutře a jde poklidit Báře, ale u kravky se moc nezdrží, protože chlapovi jsou nejdůležitejší koně, však frkají a hrabou kopyty, jen co ho zaslechnou ?? ducají do mě, dokud jim nedám po čichu hádat, která kapsa skrývá kůrky dnes, jsou to moje další dvě děti a mít tu sílu, i ty stromy bych v zimě stahoval za ně, když jednoho hřebelcuji, druhý žárlí, těším se z

hukotu procitajících úlů, nabírám plné plíce ranního chladu a rosy a první vůně ze všech, vůně syrové země, ten první pořádný nádech obsahuje veškeré události, myšlenky, bytosti a útvary nastávajícího dne, tím vdechem nasaji celý denní plán boží, dnes je ve vzduchu cosi, čemu nerozumím, sluneční kotouč se do dne zařezává celou plochou ?? jdu s trávou ke kotcům, pozoruji, jak chlupáči chroupají šťavnaté lupeny, dostávám také chuť, zpod čumáku toho nejbližšího jich pár seberu a žvýkám s nimi, králíci to pozorují hebce moudrým pohledem, to jsou mojí milánci, jako má Jakub koně, tak já se mazlím s králíky, každý zaopatříme své ?? a sejdeme se u snídaně, Magdalena staví na stůl chléb a hrudku másla a skleničku medu a puclák bílé kávy, chytám ji za ruce, aby přisedla, beze spěchu vychutnáváme chléb, tvořený našima rukama od setí po vytažení z pece, je to pro nás víc než návštěva kostela, svůj chrám stavíme prací, rozením dětí a vzájemnou láskou a jeho klenba se uzavře až naší smrtí, pojídáme svou práci, abychom ji mohli vydat úrodě příští ?? hledíme si do očí a z panenek toho druhého pozorujeme sami sebe, každé ráno mě tak Jakub zajme jako ovečku, hrajeme tu hru, abychom sladili své kroky do nového dne, Bára se sama natáčí, aby mi vydala svůj zázrak, vonící trávou, květy a sluníčkem, vším, čím mléko bylo, než to procedila tělem, rarášci veršují nějak dlouho ?? my jsme už vzhůru, ale eště se nám nechce, tak jako spíme ?? ale mamka to vždycky pozná a začne nás lechtat ječným kláskem, začneme se smát ?? a mamka hned, že jsme komedianti a rošťáci, o komediantech nám taťka vyprávěl, ale rošťáci ?? jsou lidé, kteří se odmalinka neumí chovat, neposlouchají rodiče a skončí nemytí a roztrhaní v roští ?? to by se mi líbilo, skončit v lese a nemuset se mýt ani česat, ale to jsem neměl říkat, mamka nás hned žene, třeba by na to zapomněla ?? Lukáš hned šplíchá, ale já čekám, až ho začnou brnět ruce a pak na něj chrstnu plný čerpák ?? takže ty dva vodníky musím spořádat, Jakub se směje, že děti musí zlobit, ať je vidět, že jsou zdravé ?? prý se mi to mluví, když jsem celý den pryč, ale radost z ní jiskří, jako když podkova křísne o křemen, zaháknu rozporky a mlasknu, bič nemám, protože zvíře nemůže pochopit, co chci, dokud mu to nevysvětlím, rány učí jen strachu a neupřímnosti, Bojar se plete pod nohy, musím mu připomenout jeho úřad ? ohlídat Báru svěřuji Martinovi, Lukášek prosí, že ji chce také vést ?? Martin se mi pošklebuje, že jsem mrňavej a Bára by mě odtáhla, tak pomáhám mamce s košem k potoku, koukám, jak rukávy taťkovy košile sahajou po stádu pstruhů ?? mamka rozestírá prádlo na sluníčko a volá, ať pomůžu kropit, nechávám Báru Bojarovi a s Lukáškem jsme jako mraci, co prší ?? kapky rozstřikované lopatkami kola vykrápějí vůz na uvítanou, loukotě ještě víří, ale pan otec už rozvazuje krajní pytel, aby rozkošnicky ponořil ruce do zrna, zlatý proud obilí vtéká do násypky, mlynář nahazuje pákou řemeny a klapavá proměna v bílý prach začíná, rázem jsem šedivý stařec, v našem rodě se vždycky umírá v plné síle, i když po osmdesátce, máme kořeny tak hluboko, že nás porazí až pořádná vichřice, nebo zástup dřevorubců ?? tak se na Jakubův rod dívají všichni z údolí, velebné stromy čnějící z hladiny lesa, plní tajemné dřímající síly země, brzy začne Martin jezdit s Jakubem ?? aby se učil pozorovat změny jistot a života, už od jara vnímá naše večery jinak, cítí spojení se zemí a v chlebu nevidí jen kus žvance a sleduje Magdalenu při léčení a přípravě bylin, poslední pytel zrní splaskl a poslední plný mouky rovná čeledín na vůz, pan otec vytahuje lahvičku režného ohně a panímáma zve ke stolu ?? z bramboračky voní česnek jako právě nabroušený nůž a mňam, pekáče, Lukáš kousá ze tří naráz, loudíme eště ?? snědli by jich horu, polknou poslední drobinku a jsou ti tam, na poděkování se rozpomenou až v síni ?? utíkám se skovat do stodoly, Martin mě hledá v seně, ale já sedím na trámku jako kocour, a hup mu za záda ?.? zahrabáváme se do nového sena, až nás rozkýchá, stejnak mamka volá, ať jdeme pást, než se ale vyhrabem, přicházejí na dvůr tři špinaví a zarostlí mužští ?? od rána jsou na cestě a prosí o něco k snědku, tak je zvu dál, než vejdou, prohmatávají zrakem každý kout,

každou věc, psovi se nelíbí, raději ho ženu ven, jedí mlčky, hltavě, shrbení a s lokty při těle jako chudí lidé, ani v dětech nebudí důvěru, jak dojídají, vyptávají se na hospodářství a hospodáře, najednou stojí uprostřed kuchyně ?? dávám mlynářce sáčky bylinek a pozdravím od Magdaleny, rychle zapřahám, koně pobízet moc nemusím, domů spěchají vždycky, ale mně letí hlavou to ranní nadechnutí u včelína, a jak se blížíme k domovu, nabývám jistotu ?? tušení se vyplňuje, a že si vezmou cosi na památku, nebráním jim, nemohou přece odnést všechno, je lépe se majetku vzdát než zapříčinit, aby se ze zloděje stal i násilník, Lukášek s Martinem jen vyděšeně mrkají a drží se lemu zástěry, až ti ničemové zmizí, bude potřeba to chlapcům správně vysvětlit, každý si váže velký ranec a s chraplavým chechotem litují, že koně nejsou doma, že by pobrali víc, když jsem tak štědrá, ten, co je vede, má ve vlčím šklebu vepsáno, co si chce vzít ještě ?? stavím se před mamku, abych ji chránil ?? ale on ho odhazuje, Martin padá hlavou na roh truhly, teče mu krev, ale asi ho to nebolí, protože nebrečí ?? vrhám se k Martinovu bezvládnému tělu, ten zlosyn mě strhává pod sebe, snaží se mi ucpat ústa, zoufale šátrám po něčem, čím ho praštit, zatíná mi prsty do hrdla a rve šaty, rozlévá se rudočerné ticho ?? nikde nikdo, jen pes doráží na dveře, běžím do chalupy, zahlédnu ve světnici spoušť a cizího chlapa nad Magdalenou, dřív než na něj stačím skočit, mihne se vzduchem Bojar a zahryzává tesáky do mužova týla, ale druhý psovi přeráží stoličkou hřbet, vrhám se na něj, další na mne útočí ze zadu, snad jich víc není, ten Bojarův se dusí vlastní krví, co je Martinovi, Magdalena nevstává ?? stojím na druhé straně, zachytávají mě Martinovy ručky, vidím maličkého Lukáše, jak nechápavě dřepí uprostřed světnice, klubko nohou ho sráží a šlape, beru Lukáška na ruku, přicházejí naši předkové, aby byli svědky zániku našeho rodu, koloběh zrození a smrtí se uzavírá ?? všechny naše činy spěly k tomuto dni, určenému nám už při vzniku světa, nelituji tuláky, co nás vraždí, protože každý účet, i ten, který si teď otvírají, se musí splatit, ten slabší vytahuje nůž a několika bodnutími završuje tento čas, jsem rád, že jsem to já s Magdalenou, kdo řadu uzavírá, s ní a dětmi po boku a s celým rodem sledujeme rabování, nastrojení požáru jako od chlebové pece, díváme se, jak celou usedlost zachvacují plameny, aby jako náš rod uvolnila prostor novým ??

?? poznáním zasažený vprostřed pohybu. Záviděl tomu prachu harmonii života i smrti, to, prastaré pouto záruky v nekonečný koloběh, které se přetrhlo a ztratilo ve vírech smogu, deštích kyselin blescích laseru a nemocí z ozáření. Když znovu vykročil, obloha s oraništěm hvězd byla nekonečná jako věčnost před zrodem a po zániku, a přesto ho každá buňka bolela únavou hledání, nedokázal přestat stoupat úbočím hory, dokud nebyl tak vysoko, že mohl koukat pánubohu do karet. Ale neuviděl svaté při licitování mariáše; zastihl je uprostřed velikého pilna - dělali ráno. Kdesi za obzorem vycházelo další prohlášení o životu jako jediné možné alternativě a do předem určeného prostoru dopadl za supersonického třesku další vzorek technicky dokonalého, definitivního nebytí. Ve vzduchu bylo cosi, čemu nelze rozumět.

Trapsavec 1987, 3. místo próza pokročilých